

A HTMT HÍREI**Az AMAT 10, a stressz(elmélet) 90 éves**

10-ik jubileumát ünnepli az MTA Amerikai Magyar Akadémikusok Társasága. Érdekes egybeesés pedig, hogy 1936-ban — éppen 90 évvel ezelőtt — jelent meg Selye János első, mérföldkönek számító közleménye a Nature hasábjain, amelyben leírta a szervezet nem specifikus válaszképletét, vagyis azt a jelenséget, amelyet ma egyszerűen stresszként ismerünk. Selye életműve a tengeren túl teljessé vált, és ott is hunyt el. Nagy Éva, az MTA külső tagja és az AMAT társelnöke, valamint Szabó Sándor, az MTA külső tagja és az AMAT korábbi elnöke az MTA 200., tisztújító közgyűlése alkalmából megrendezett Külső Tagok Fóruma fogadásán az AMAT elmúlt tíz évét idézték fel... Forrás MTA.hu: [teljes cikk >](#)

Videó: Hetényi György székfoglaló előadása

Hetényi György, az MTA külső tagjának székfoglaló előadását az MTA YouTube csatornáján tették közzé. Az ünnepi alkalmat Haas János, a Földtudományok Osztályának elnöki köszöntője nyitotta meg, aki ezt követően laudálta Hetényi Györgyöt, a Lausannei-Egyetem professzorát, aki ismertette tudományos eredményeit. Székfoglaló előadása a hegységképződési folyamatok tér- és időbeli skálái címet viselte... Forrás MTA/Youtube.com: [teljes cikk >](#)

Átadták a határon túli magyar tudományos élet képviselőinek adományozott Arany János-díjakat és Arany János-érmeket

Az MTA 200. közgyűlése alkalmával átadták a határon túli magyar tudományos élet képviselőinek adományozott Arany János-díjakat és Arany János-érmeket. [...] A Kiemelkedő Tudományos Teljesítmény díjat a Magyar Tudományos Akadémia 2026-ban Benedek József erdélyi geográfusnak, a Babeş-Bolyai Tudományegyetem egyetemi tanárának, az MTA külső tagjának adományozta. A Fiatal Kutatói Díj idei díjazottja Varga Szilvia erdélyi társadalomkutató, az MTA köztestületének külső tagja lett. [...] 2026-ban Arany János-érmeket kaptak a következő erdélyi tudósok: Barabás László etnográfus, a Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskolai Karának és annak marosvásárhelyi kihelyezett tagozatának docense, az MTA köztestületének külső tagja. Barabás Réka kolozsvári vegyész-mérnök, anyagtudós, az MTA köztestületének külső tagja. Oláh-Gál Róbert erdélyi matematikus, matematikatörténész, a Sapientia Erdélyi Magyar Tudományegyetem Csíkszeredai Karának adjunktusa, az MTA köztestületének külső tagja... Forrás KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Beszélgetés: Lukity Tibor, Arany János-éremmel kitüntetett matematikus

A nemrégiben Arany János-éremmel kitüntetett Lukity Tibor azt vallja, az oktatás ötvözze a hagyományos matematikai szemléletet a modern technológiákkal. A matematika sokszor nehéznek tűnik, de ha sikerül közel hozni a gyakorlati élethez, akkor érdeklődés és lelkesedés tud kiváltani. A vajdasági szakemberrel a díjról, kutatásairól, a matematika tanításának kihívásairól és a mesterséges intelligencia szerepéről beszélgettünk. [...] A probléma inkább az, hogy a klasszikus matematikai készségek gyengültek. A mai diákok sokszor digitális eszközökre támaszkodnak, miközben a mélyebb matematikai gondolkodás háttérbe szorul... Forrás VMAT.rs: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Konferencia: Erdélyi magyarság a 20. században

A hosszú évekre visszanyúló szelerszi és gyergyóremetei társadalomtudományi táborok, valamint a korábbi években Csíkszeredában, Székelyudvarhelyen és Marosvásárhelyen szervezett hasonló témájú konferenciák folytatásaként idén Sepsiszentgyörgyön, 2026. május 15-16. között kerül sor az Erdélyi magyarság a 20. században című vándorkonferencia következő állomására... Forrás KAB.ro: [teljes cikk >](#)

Kétféle én(ek): Petőfi Sándor életei – könyvbemutató

A Kétféle én(ek): Petőfi Sándor életei című tanulmánykötet Petőfi születésének 200. évfordulója alkalmából, 2023 szeptemberében Nagyváradban és Erdődön megrendezett emlékkonferencia szerkesztett előadásait tartalmazza. [...] A könyvbemutatóra május 26-án, kedden 18:00 órától kerül sor a Bölcsészettudományi Kar Popovici termében. A könyvről a kötet szerkesztője, Mercs István irodalomtörténész, Gudor Noémi, a Hungarológiai Doktori Iskola hallgatója és Moravszki Orsolya, a BBTE Bölcsészettudományi Karának magyar szakos hallgatója beszélgetnek... Forrás EME.ro: [teljes cikk >](#)

Trefort Ágoston-emléktáblát avat a SzMAT Homonnán

2026. május 28-án kerül sor Homonnán, a Városi Kulturális Központ épületében az „Adjuk vissza szülőiteit városunknak” című szimpóziumra, amely Trefort Ágoston (1807–1888) emléke előtt tiszteleg. A rendezvényt a Homonnai Csempék Alapszervezete

és a Homonnai Városi Kulturális Központ szervezi, társszervezőként pedig a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács is részt vállal benne. [...] A rendezvény központi eseménye Trefort Ágoston emléktáblájának leleplezése lesz, amelynek állítója a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács. Az ünnepi laudációt Mészáros András, az MTA külső tagja, a Szlovákiai Magyar Akadémiai Tanács képviselőjében mondja el. Az avatáson beszédet mond Kocsis Károly, az MTA MTK EB Elnöke is... Forrás SzMAT.sk: [teljes cikk](#)

AUSZTRIA

Megújult a Bécsi Napló online felülete

Nagy érdeklődés mellett mutatták be csütörtök este a Központi Szövetség schwedenplatzi központjában a megújult online Bécsi Naplót. Az 1980-ban alapított, nagy múltú ausztriai magyar lap új arculattal folytatja működését az interneten, miközben a nyomtatott kiadás csökkentett példányszámban továbbra is megjelenik. [...] Seidler Andrea, a lapot kiadó Központi Szövetség elnöke, az MTA MTK EB tagja felidézte, hogy a Bécsi Naplónak korábban is volt online jelenléte, de a régi felület már nem felelt meg az elvárásoknak. [...] A szerkesztőségben személyi változások is történtek: a Bécsi Napló főszerkesztője továbbra is Deák Ernő – az MTK EB tagja – marad, míg az online felület felelős szerkesztője Másréti Kató Zoltán lett. [...] „Itthon vagy otthon?” címmel hirdetett idén irodalmi pályázatot fiatalok számára a Bécsi Napló. A kezdeményezés célja az volt, hogy a pályázók reflektálhassanak arra, miként élik meg magyar identitásukat választott otthonukból nézve... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk](#)

Újra volt magyar érettségiző Felsőpulyán

Több év szünet után idén újra volt két diák, aki magyar érettségire jelentkezett Felsőpulyán a Liszt Ferenc Gimnáziumban. A diákok, mint második idegen nyelvből írtak érettségit. [...] A szóbeli rész két részből áll: diákok egymás közötti beszélgetése egy előre húzott témakörből, a második részben pedig monológot tartanak egy témáról. Ez a rész nem kötelező, ám mindkét diák úgy döntött, hogy a szóbeli vizsgát is elvégzi... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk](#)

Szatíra a kisebbségek helyzetéről

Május 8-án mutattak be a bécsi Akademietheaterben egy különleges, több osztrák népcsoportot is érintő színpadi előadást. A 3000 Einzelteile című darab rendezője a magyar film- és színpadi rendező, Császi Ádám, aki a Rom:nja-Schauspieler:innen társulat roma színészeivel együttműködve egy keserűes satírárt állít a színpadra. [...] Császi elárulta, egy olyan satírárt szeretett volna a színpadra vinni, amely amellet, hogy társadalmi kérdésekre reflektál, egy önálló showként is megállja a helyét... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk](#)

Magyarok a SozialMarie-díjazottak között

Huszonkettedik alkalommal ítélték oda a szociális innovációt elismerő SozialMarie-díjakat, május 11-én Bécsben. Minden évben 15 olyan projektet díjaznak, amelyek társadalmi kihívásokra kínálnak megoldást. [...] Ma már Ausztria mellett Szlovákia, Csehország, Magyarország, Horvátország és Szlovénia is szerves részét képezi ennek a projektnek. [...] Az idei pályázatra hét magyar projekt nevezett be és végül négy magyar díjazott lett – mondta el Tornóczi Zsófia, a SozialMarie magyarországi koordinátora... Forrás: Volksgruppen.at: [teljes cikk](#)

SZLOVÉNIA/MURAVIDÉK

Podcast: Dobronakon tartotta 7. rendkívüli ülését a Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség Tanácsa

A Muravidéki Magyar Önkormányzati Nemzeti Közösség rendkívüli ülésén a magyar nemzeti közösség jóváhagyási jogkörének kérdése szerepelt napirenden, amelyre a Dobronak Község új alapszabályzatának és ügyrendjének elfogadása adott okot. A község vezetősége ugyanis azt állítja, hogy a község legfontosabb dokumentumainak elfogadásához nem szükséges a magyar nemzeti közösség jóváhagyása. A csúcsszervezet tanácsa ezt határozottan elutasította... Forrás: MMR.si: [teljes cikk](#)

Podcast: A tantervreform elé

A múlt hetet az 1. Sz. Lendvai KÁI-ban továbbképzéssel zárták. Pisnjak Mária magyar nyelvi szaktanácsos az Oktatási Intézet Muraszombati Egysége nevében köszöntőjében elmondta, az új tanévvel életbe lépő tantervek jártasságot követelnek a kortárs magyar irodalom tanításának tervezésében, értékelésében, módszerében. A tanároknak jártasságot kell szerezniük ahhoz, hogy az iskolásokkal is meg tudják szeretetni ezeket a szövegeket. Az esemény szervezője a Maribori Egyetem Magyar Nyelv és Irodalom Tanszéke volt. Rudaš Jutka tanszékvezető, az MTA külső köztestületének tagja a kihívásokról nyilatkozott Botka Ágnes mikrofonja előtt... Forrás: MMR.si: [teljes cikk](#)

Előadás: A kék hegyek kapitánya

Padányi József, a Budapesti Nemzeti Közszerződési Egyetem oktatója, a katonai-doktori műszaki iskola vezetője A kék hegyek kapitánya címmel a szigetvári Zrínyi Miklós hősi halálának 460. évfordulójára emlékezett tegnap este a lendvai könyvtárban megtartott előadásán. Szólt a hadvezér életútjáról, az 1566-os ostromról és annak emlékezetéről... Forrás: MMR.si: [teljes cikk >](#)

HORVÁTORSZÁG

Bellyén ülésezett a HMDK elnöksége

A Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége országos szervezetének elnöksége április 24-én a bellyei médiaház konferenciatermében tartotta meg soros ülését. A tanácskozás fókuszában az elmúlt időszak értékelése mellett az aktualitások és a közeljövő feladatai álltak, így a stratégiai és operatív szintű témák egyaránt napirendre kerültek... Forrás: Kepesujtag.com: [teljes cikk >](#)

UKRAJNA/KÁRPÁTALJA

Legalizálják a magyar–ukrán kettős állampolgárságot

Az ukrán kabinet 2026. május 8-i, 589. számú kormányhatározata értelmében kibővítette azon államok listáját, amelyek állampolgárai egyszerűsített módon szerezhetik meg az ukrán állampolgárságot. Magyarország is köztük van. [...] Az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség (UMDSZ) hírmagyarázata szerint azon ukrán állampolgárok számára, akik már rendelkeznek vagy szeretnék megszerezni valamelyik felsorolt állam állampolgárságát, ez azt jelenti, hogy: az ukrán állampolgárságot nem veszik el automatikusan az említett országok egyike állampolgárságának megszerzése miatt; az állam hivatalosan elismeri a többes állampolgárság lehetőségét az említett országokkal. [...] A határátlépés, a katonai kötelezettség, az adózás vagy az ukrán jogi státusz kérdése viszont nem oldódik meg automatikusan attól, hogy valaki magyar útlevelel is rendelkezik... Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Kárpátaljai támadás: 11 orosz drón hatolt be a légtérbe

Kárpátalján május 13-án rögzítették a teljes körű orosz invázió kezdete óta a legnagyobb erejű légitámadást. A megyevezető tájékoztatása szerint 11 orosz drón lépett be a térség légtérébe, több kritikus infrastrukturális létesítményt találat ért, de a legfontosabb hír, hogy sérültekről nem érkezett jelentés, közölte Miroszlav Bileckij megyevezető. [...] Folytatódott az orosz dróntámadás Kárpátalja ellen. A korábbi, Szolyva és az Ökörmezői térség felől érkező hírek után már Ungvárról is becsapódásokról és robbanásokról érkeztek jelentések... Forrás: Kiszo.net: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#) [teljes cikk 3 >](#)

Videó: Kárpátalján is megfigyelik az éghajlatváltozáshoz való alkalmazkodást

A Batár, Palád és Túr folyók határon átnyúló vízgyűjtő területén élő közösségeket sújtó természeti katasztrófákkal, áradásokkal és aszályokkal járó éghajlatváltozás megoldásokat igényel. Nevetlenfalu településen tartották meg az „AdaptWater” „Alkalmazkodás az éghajlatváltozáshoz a vízgazdálkodási intézkedések harmonizálása és az árvízkezelés-megelőzés révén a határon átnyúló Batár-Palád-Túr vízgyűjtőn” ukrán-magyar projekt nyilvános fórumát. Megvalósítását a Tisza vízgyűjtő gazdálkodási testülete és partnerei tavaly januárban kezdték el az „Interreg Magyarország - Szlovákia - Románia - Ukrajna 2021-2027” program keretében... Forrás: TV21Ungvár/Youtube.com: [teljes cikk >](#)

Videó: Angyalossy Sándor jubileumi kiállítása a MMMH-an

Egy rendkívül sokoldalú és tehetséges művészt, építészt, grafikust, festőművészt méltattak a Latorca-parti városban 75. születésnapja alkalmából. A Munkácsy Mihály Magyar Ház galériájában „A hely, ahol élünk” címmel megnyílt tárlaton az érdeklődők Angyalossy Sándor munkásságával ismerkedhettek meg. Munkács és Kárpátalja főépítészeként elhivatottan tevékenykedett vidékünk építészeti örökségének és városképének megőrzéséért... Forrás: TV21Ungvár/Youtube.com: [teljes cikk >](#)

SZLOVÁKIA/FELVIDÉK

Statisztika: Több mint négyszázzal kevesebb magyar gyerek született 2025-ben Szlovákiában

A Statisztikai Hivatal március végén tette közzé a 2025-ös évre vonatkozó országos demográfiai adatait. Ezek alapján tavaly 42 171 gyermek született Szlovákiában, ami minden idők legrosszabb adata: száz éve nem született ilyen kevés gyerek az országban. Ezzel szemben a magyar nemzetiségüként bejegyzett újszülöttek száma az utóbbi bő egy évtizedben enyhén hullámozott ugyan, de stabilan háromezer fölött maradt. A Statisztikai Hivatal adatai alapján 2025-ben Szlovákiában 2950 újszülöttet anyakönyveztek magyar nemzetiségüként, 440-nel kevesebbet, mint 2024-ben. [...] Gyurgyik László az MTA külső köztestületi tagja: „Az a sejtésem, hogy a szórványjellegű vagy kisebbségi helyeken sokkal könnyebben beírják szlováknak a gyerekeket. Ezzel számolni kell az újszülöttek

nemzetiségi adatainál. Az esetek jelentős részében nem kérdezik meg az anyukát, hogy milyen a nemzetisége, hanem megsaccolják. Ez abból is adódhat, hogy ha megnézzük a járásokat, a járási központok sokkal kevésbé magyar jellegűek, mint a járási átlag...

Forrás: Napunk.sk: [teljes cikk >](#)

Ülésezett a Szlovák Kormány Nemzeti Kisebbségi Tanácsa

A szlovákiai magyar közösséget érintő oktatási, kulturális, nyelvhasználati és médiaügyek is terítékre kerültek kedden Pozsonyban, a Szlovák Kormány Nemzeti Kisebbségi Tanácsának ülésén. A testület ugyan nem döntéshozó szerv, de fontos fórumot jelent a kisebbségi ügyek kormányzati szintű képviselésére és számonkérésére. [...] Az ülés egyik első pontjaként a tanács a korábbi határozatok teljesítését tekintette át. Ezek között szerepeltek a közszolgálati média nemzetiségi adásait, a nemzetiségi műsorszórás koncepciót, valamint a büntetőjogi szabályozás kisebbségi szempontból érzékeny módosításait érintő ügyek is. [...] A testület nemzetiségi kamarája ugyancsak aggályait fejezte ki a büntetőjogi változások miatt. [...] Kiemelt figyelmet kapott a nemzetiségi oktatás helyzete is. Az iskolahálózat tervezett racionalizációja szintén érzékeny kérdésként jelent meg... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

Gyakorlati segítség a kétnyelvű önkormányzati munkához

A Szlovákiai Magyar Önkormányzati Társulás meghívására a Lévai járás magyar polgármesterei gyakorlati bemutatón ismerkedtek meg a listina.ai lehetőségekkel. Az AI-alapú rendszer a kétnyelvű hivatali dokumentumok elkészítésében, jegyzőkönyvek, leiratok, összefoglalók és fordítások készítésében segítheti az önkormányzatok munkáját. [...] A rendszer a hangfelvételek feldolgozásán túl fordítói asszisztensként is működik: több tucat nyelven képes fordításra, önkormányzati és jogi szaknyelvi háttérrel. Ez különösen fontos lehet a nemzetiségi területeken, ahol a többnyelvű kommunikáció és dokumentáció a hivatali munka mindennapos része... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

A dualizmus kori szlovák vidék politikai aktivitásáról szól a Bagoly mondja új adása

A szlovák történetírás egyik közismert toposza szerint a szlovák földműves lakosság politikai aktivitása alacsony volt, amit elsősorban a korabeli magyar nemzetiségi politika elnyomó jellegének tulajdonítanak. [...] Vörös László kutatásai, aki a Bagoly mondja podcast adásának vendége lesz, azonban felülírják ezt, és azt jelzik, hogy a szlovák falu korántsem volt annyira apolitikus mind gondolnánk és sok tekintetben pragmatikusan viszonyult a választásokhoz éppúgy, mint a szlovák nemzeti mozgalom törekvéseihez... Forrás: Parameter.sk: [teljes cikk >](#)

Videó: A FEMIT konferenciával ünnepelte két évtizedes tevékenységét

Jubileumi konferenciával ünnepelte fennállásának 20. évfordulóját a FEMIT Polgári Társulás. Az ünnepi fórumon szakemberek előadásaikban a családi szerepeket, a fiatalok aktuális helyzetét és a közösségi felelősség témáját elemezték. Egyetértettek abban, hogy a fiatal generációt érintő problémákra releváns válaszokat csak közösen lehet adni. A jubiláló társulást több civil szervezet köszöntötte a Kárpát-medence különböző pontjairól. [...] A videóban Somogyi Alfréd, az MTA külső köztestületének tagja is megszólal a Femit tevékenysége kapcsán... Forrás: Dunaszerdahelyi.sk: [teljes cikk >](#)

Podcast: Mi lehet a kiút a szepsi gimnázium számára?

Az Oktatási Minisztérium döntése alapján a 2026/2027-es tanévben nem nyithat gimnáziumi osztályt a Boldog Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont. Ezzel a szepsi gimnáziumot is utolérte a kormány optimalizálási folyamata. Mennyire érte váratlanul ez a döntés az iskolaközpont vezetőségét, mit jelent mindez a régió magyarságára nézve és mi lehetne a kiút ebből a kedvezőtlen helyzetből? Erről kérdezte Nagy István, a Boldog Salkaházi Sára Egyházi Iskolaközpont igazgatóját Bábel Ivett a Patria Rádió műsorában... Forrás: Patria24.sk: [teljes cikk >](#)

Interjú: Jezsó Ákos, író

A történelem nem a könyvekben kezdődik, hanem a családi történetekben, amelyeket vagy tovább adunk, vagy végleg elveszítünk. A felvidéki magyarság elmúlt évszázada nemcsak politikai döntések sora, hanem generációkon át öröklődő sorsoké is: kitelepítéseké, újrakezdéseké, a lassú fogyásé. Olyan történeteké, amelyek sokáig kimondatlanul éltek tovább a családokban és amelyek ma is formálják, kik vagyunk és kik leszünk. A csallóközi gyökerű Jezsó Ákossal, a felvidéki magyar családok 20. századi történetét feldolgozó trilógia szerzőjével (Megyek túlra; Mécses a ködben; Éjfélre kialszanak a lángok) arról beszélgettünk, mit jelent ma emlékezni, hogyan lehet egyszerre megérteni és megőrizni a múltat, és hogy valóban rajtunk múlik-e, mi marad meg belőle. [...] Az első kötet a Trianon utáni első nemzedék története, a második a második nemzedéké, a harmadik pedig már a miénk. Az enyém is, tehát a harmadik generációé... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

Irodalmi Szemle 2026/5. Talamon Alfonz

Az Irodalmi Szemle 2026 májusi száma a hatvan éve született és harminc éve elhunyt, káprázatos tehetségű Talamon Alfonz szeptemberi blokkal kezdődik. Jász Attila, Hizsnay Zoltán és Fellinger Károly verseit, valamint Szászi Zoltán és N. Tóth Anikó elbeszéléseit Talamon Alfonz művei, illetve az életrajzi szerző alakja ihlették meg. [...] Som Balázs tanulmányában a prousti elbeszélő és Roland Barthes viszonyát elemzi a gyász és az emlékezet perspektívájából. [...] Szokás szerint a lapszám utolsó írásaként kap helyet az Irodalmi Szemle Független című kritikai rovata, amelyet 2026-ban Juhász Tibor ír, a májusi számban Hanusz Dániel és Török Bianka Mesél a tenger című kötetével foglalkozik... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Duka Zólyomi Árpád Emléknepok

Duka Zólyomi Árpád kiemelkedő felvidéki magyar politikus, atomfizikus és egyetemi tanár évtizedeken át meghatározó alakja volt a szlovákiai magyar közéletnek. A 2013-ban elhunyt politikus életművét a tudomány és a nemzetiségi jogok védelmének ötvözése jellemezte. Születésének meg nem élt 85. évfordulójáról emlékezett meg a Csemadok Taksony község önkormányzatával együttműködve Magyarország Pozsonyi Nagykövetségének és a Liszt Intézet Pozsony támogatásával egy rendezvénysorozat keretében... Forrás: Ma7.sk: [teljes cikk >](#)

Emlékkiállítás nyílt Fábry Zoltán tiszteletére

Kassa Megye Önkormányzata és Kassa Megye Kulturális Központja május 5-én ünnepélyes keretek között nyitotta meg a Vox humana – Fábry Zoltán emlékkiállítást Szepsiben, a kulturális központ galériájában. [...] A kiállítást ünnepélyesen Köteles László, a Csemadok országos alelnöke nyitotta meg, aki részletesen ismertette Fábry Zoltán életútját és sokrétű munkásságát... Forrás: Felvidek.ma: [teljes cikk >](#)

SZERBIA/VAJDASÁG

Elkezdődtek az elsős beiratkozások Vajdaságban

Folyamatban van az elsősök beiratkozása Vajdaság-szerte. Több településről is biztató adatok érkeznek az oktatási intézményekből, a szülők és a pedagógusok pedig már a szeptemberi tanévkezdésre készülnek. [...] A következő hónapokban további vajdasági iskolákban zárulnak le a beiratkozások. Az oktatási intézmények abban bíznak, hogy ősszel sok kisdiák kezdheti meg tanulmányait anyanyelvén... Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Antalovics Péter: Nincs fennakadás a Forum kiadványainak megjelenésében

Az elmúlt hetekben több kulturális és művelődési intézmény vezetője arról tájékoztatta a közvéleményt, hogy nem kaptak támogatást kért projektjeikre az előző magyar kormánytól. [...] Antalovics Péter, a Forum Könyvkiadó Intézet igazgatója a Szabad Magyar Szónak mesélt a könyvkiadás módjáról, jelenéről és a terveikről. [...] A Forum költségvetése a 2026-os évben 73 millió dinárra van tervezve. Vajdaság Autonóm Tartomány költségvetési forrásai mellett a másik alapító, a Magyar Nemzeti Tanács járul hozzá állandó éves támogatások formájában az Intézet működéséhez és tevékenységéhez. [...] A BGA rendszeres jelleggel, évente támogatta az Intézet kiadói programjának megvalósítását, emellett a tavalyi évtől a Forum két folyóirata, a Híd és a Létünk számára külön is biztosított eszközöket. Az NKA szintén több célra ítélt meg támogatásokat a Forum számára... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Videó: Modern kori népvándorlás - Milyen következményeit érezhetjük Vajdaságban?

Vajdaságot az elmúlt évtizedekben egy folyamatos és lassan, de következetesen ható társadalmi jelenség formálja: az elvándorlás. [...] A Pannon RTV Közügyek című műsorában Molnár Irén szociológus, az MTA külső köztestületi tagjával arról beszélgettünk, hogyan alakult ki ez a folyamat és milyen társadalmi hatásai vannak... Forrás: Pannonrtv.com: [teljes cikk >](#)

Elstartolt a Középiskolások Művészeti Vetélkedője

Pénteken délután ötvenkilencedik alkalommal vette kezdetét a Középiskolások Művészeti Vetélkedője, azaz a KMV az óbecsei Városi Színház nagytermében. [...] Szombaton 9 órakor az irodalmi vetélkedővel folytatódik a rendezvény, ekkor Bencsik Orsolya egyetemi adjunktus, irodalmár, író, Beszedes István költő, író, szerkesztő és Orcsik Roland egyetemi tanár, író ül majd be a zsűriszékre. [...] 17.30-kor kezdődik a kerekasztal-beszélgetés... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

A Színház- és audiovizuális művészet szak hallgatói jártak az rtv stúdiójában

A Színház- és audiovizuális művészet szak diákjai számára nem ismeretlen a média világa. Az elméleti és gyakorlati órákon megismerkednek a filmek és televíziós műsorok formáival és alapfogalmaival, elsajátítják a filmkészítés alapjait, és saját műsorokat is készítenek. [...] A kísérőtanárok szerint a látogatás során szerzett tapasztalatok jól beépíthetők a gimnáziumi oktatásba, több

tantárgy tananyagát is gazdagítva. Hangsúlyozták, hogy az ilyen jellegű programok fontos szerepet játszanak abban, hogy a diákok valós környezetben is találkozzanak a médiavilág működésével. [...] Vojvodity Ágnes, a Vajdasági RTV kettős csatorna fő- és felelős szerkesztő helyettese, elmondta ez a csoport több helyen is kérdezett... Forrás: Rtv.rs: [teljes cikk >](#)

Bicskei Zoltán kapja idén a Herceg János-díjat

Bicskei Zoltán filmrendező, grafikusművész, esszéíró kapja idén a Herceg János-díjat eddigi életművének jelentősége elismeréséül. Magyarkanizsa meghatározó alkotója a helyhez való hűséget, a közösség iránti felelősséget, az emberi sorsok iránti érzékenységet és azt a csendes, mégis rendíthetetlen alkotói magatartást hordozza szellemiségében, amely nem engedi feledésbe merülni mindazt, ami lényeges – olvasható a méltatásban. [...] A Silling István nyelvész, író, néprajzkutató, az MTA külső köztestületének tagja, Mák Ferenc író, irodalom- és művelődéstörténész, valamint L. Móger Tímea költő alkotta bírálóbizottság egyhangúlag döntött a díjazott személyéről... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#)

Német László bíboros: Az egyház bizonyos részei túl közel kerültek a politikai hatalomhoz

Magyarország vallási és közéleti helyzetét jól ismerő belgrádi metropolita érsek, Német László szerint hallgatásával az egyház elmulasztotta érvényesíteni prófétai szerepét a társadalomban. [...] A bíboros arra is emlékeztetett, hogy az elmúlt 16 évben számos pozitív fejlemény is történt az állam és egyház kapcsolatában, elismerően szólt az egyházi iskolák, szociális intézmények támogatásáról, a vallásszabadság helyzetéről és a templomfelújításokról is, ugyanakkor hangsúlyozta egy új állam–egyház kapcsolat szükségességét: olyan együttműködést tart kívánatosnak, amelyben az állam nem vár politikai lojalitást az egyházaktól. ... Forrás: Szmsz.press: [teljes cikk >](#) [teljes cikk 2 >](#)

ROMÁNIA/ERDÉLY

Magyar személyiségekről neveztek el utcákat Nagybányán

Jókai Mór íróról és a városban született Lendvay Márton színművészről neveztek el köztereket Nagybányán, az utcanevtáblákat már ki is helyezték – tudatta hétfőn Pap Zsolt István alpolgármester. [...] A magyarság számarányát tekintve szörvénynak számító város alpolgármestere a Facebookon-oldalán azt írta: hét utcába és térre kerültek ki az új elnevezések. Az átnevezések célja a város történelmi és kulturális örökségének megőrzése. A legutóbbi romániai népszámláláson a 108 ezer lakosú Nagybányán 8713-an vallották magukat magyar nemzetiségűnek... Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

Egyetemisták választási szokásairól készült közvélemény-kutatás eredményeit mutatták be

A Babeş–Bolyai Tudományegyetem Szociológia és Szociális Munka Kara magyar tagozatának hagyományos tavaszi rendezvénye, a Szociológus Napok idén is előadásokkal, kerekasztal-beszélgetésekkel és kutatási bemutatókkal várta az érdeklődőket Kolozsváron. [...] A program egyik kiemelt eseménye volt az MTA külső köztestületi tagjának, Magyar Tivadar szociológusnak szerdai előadása, amelyen először hozták nyilvánosságra annak a közvélemény-kutatásnak az eredményeit, amely a jelenlegi kolozsvári egyetemisták választási magatartását vizsgálta. [...] A kutatás eredményei alapján a kolozsvári magyar egyetemisták politikai preferenciái a romániai választásokon egyértelműen az RMDSZ és a magyar érdekeltségű jelöltek felé húznak. A 2026-os magyarországi országgyűlési választásokkal kapcsolatban – ahol a kutatás még csak részvételi szándékot és várható pártpreferenciát mért – a magyar állampolgársággal rendelkező hallgatók körében a Fidesz számított a legerősebb politikai erőnek, a biztos szavazók 67,8 százaléka mondta azt, hogy támogatná a kormánypártot... Forrás: Szabadsag.ro: [teljes cikk >](#)

A magyar kisebbség történelme három évtizede önálló tantárgy Romániában

Május 7–9. között Szilágysomlyón rendezték meg a Magyar Kisebbség Történelme és Hagományai Tantárgyverseny idei országos szakaszát. A tantárgyverseny házigazdája a város Báthory István nevét viselő általános iskolája volt, hiszen a nagy fejedelem ebben a városban született. A rendezvények egy részét más helyszíneken is tartották, így a Simion Bărnuțiu Főgimnáziumban, illetve a helyi Nagyboldogasszony római katolikus plébániatemplomban. A tantárgyversenyen 12 megyéből 74 VI–VII. osztályos tanuló vett részt, akikkel 14 kísérő tanár érkezett. [...] Szakmai körökben ismert tény, hogy 1989 előtt a könyvtárak és levéltárak anyagainak egyre nagyobb részét hétepcsétes titok övezte. Erdélyi magyarok nemzedékei nőttek fel úgy, hogy az iskolában nem hallottak Bethlen Gáborról, Kossuth Lajosról vagy Szent István királyról. [...] Az első tankönyvet egy kisebb csapat készítette Tökés Elek vezetésével, komolyabb intézményi háttér nélkül... Forrás: Transtex.ro: [teljes cikk >](#)

Újraírhatják az avarokról való eddigi ismereteinket a temesvári sírfeltárások

Nemcsak ritka avar kori lovas harcos sírok kerültek elő Temesvár mellett, hanem olyan leletek is, amelyek átírhatják a térségünkben élt avar népcsoportról alkotott eddigi ismereteket. Gindele Róbert ásatásokat vezető régész, az MTA külső köztestületének tagja hírportálunknak arról beszélt, a gazdag mellékletekkel feltárt temetkezések arra utalnak, hogy az avar elit nem csupán befolyásolta

a Bánság keleti térségét, hanem közvetlen katonai és gazdasági ellenőrzést is gyakorolhatott fölötte. [...] A szakember hangsúlyozta, a feltárás azért is számít jelentősnek, mert a Bánság keleti térségéből eddig viszonylag kevés olyan régészeti bizonyíték került elő, amely közvetlen avar elit jelenléte utalt volna... Forrás: Kronika.ro: [teljes cikk >](#)

Világörökség lehet a magyar turizmus atyja által feltárt Cigány-barlang

UNESCO-világörökségi várományos lett a Bihar-hegység mélyén található Semsey-, régi nevén Cigány-barlang, amelyet még Czárán Gyula, a magyar turizmus atyjaként számontartott partiumi természetjáró tárt fel. A kizárólag kutatók számára hozzáférhető barlang falain több tízezer éves őskori rajzok maradtak fenn, amelyek a szakemberek szerint Kelet-Európa legjelentősebb paleolitikus leletei közé tartoznak. [...] A Franciaországban elvégzett radiokarbonos vizsgálatok szerint a rajzok több mint harmincezer évesek, egyes faszénminták pedig 35–36 ezer évesnek bizonyultak. A rajzokat rejtő barlangszakasz várhatóan a jövőben sem lesz látogatható. A nehezen járható, vízzel részben elárasztott folyosók mellett a szakemberek attól tartanak, hogy a mikroklíma megváltozása veszélyeztetné a több tízezer éves alkotásokat... Forrás: Kronika.ro: [teljes cikk >](#)

Podcast: Hogyan hat az evolúciós elmélet a betegségek értelmezésében?

Ugyan a mindennapi orvosi munkában az evolúciós elméletet nem lehet felhasználni, de az orvostudomány fejlődésében egy elengedhetetlen rész, amely segít jobban megérteni többek között a vírusokat és amely nagy valószínűséggel segítséget fog nyújtani a daganatterápiában is, mondta Nagy Péter, akivel a 33. Tudományos Diákköri Konferencián beszélgetett Nagy-Bodó Szilárd a Marosvásárhelyi Rádió munkatársa... Forrás: Marosvasarhelyradio.ro: [teljes cikk >](#)

Színház és pedagógia találkozása a HolnapUtán Fesztiválon

Nyolc előadás, tantermi színház, családi és identitáskérdések, illetve kötelező olvasmányok újragondolása várta a diákokat az idei nagyváradi HolnapUtán Fesztiválon, amely május 5-8 között zajlott le több váradi iskolában és a Transilvania Stúdióban. [...] A fesztivál egyik különlegessége, hogy az előadások jelentős része nem hagyományos színházi térben zajlik. Az idei nyolc produkcióból hat tantermi előadás volt: a színészek konkrétan az osztálytermekbe költöztek be, így a diákok saját megszokott környezetükben találkozhattak a színházzal – mondta a főszervező Fazakas Márta... Forrás: Biharinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

Ismertető: Mit adtak nekünk a rómaiak, avagy a porolissumi rejtély

Revelatív felfedezésről nem számolhatok be, ami a Szilágy megyei, korrektül rekonstruált-feltárt-óvott római municipiumot illeti. [...] Mátyás királyt is ki lehet mondani, egy dolog nem változott a tanrendben, a dákok, rómaiak, románok, ma is ebben a sorrendben vonulnak a hivatalos (tan)könyvek oldalain, nem számít, hogy a dák-római folytonosság elmélete több szinten is megdőlt. [...] Ilyen viszolygós volt a viszonyom az Erdély területén levő római városmaradványokkal egészen a közelmúltig, amikor néhány véletlen összejátszása folytán úgy alakult, hogy elindultam Porolissum felé... Forrás: Foter.ro: [teljes cikk >](#)

Kritika: A Testőr mint elegáns, de óvatos színház

Molnár Ferenc A testőr című vígjátékát mutatta be vasárnap este a Transilvania Stúdióban a nagyváradi Szigligeti Színház. Az előadás rendezője Porogi Dorka. [...] Korunk időérzékeléséhez viszonyítva szokatlanul hosszú A testőr című vígjáték, amelyet húzás, tömörítés nélkül, két szünettel, három órában adott elő a társulat. Nem is önmagában a darab hossza volt igazán meglepő, hanem az, hogy az alkotók nem nyúltak bátrabban az eredeti műhöz, a szerzői szándékhoz hűen ragaszkodva vitték színre Molnár Ferenc szövegét... Forrás: Biharinaplo.ro: [teljes cikk >](#)

„Világoszöld-díjat” kapott Wilhelm Sándor halbiológus és Nagy Barna mezőgazdasági mérnök

A Partiumi Keresztény Egyetem ad otthont az ÉR-TED Természetügyi Tudásnapoknak május 13–14-én. A szerda este tartott nyitóünnepség és filmvetítés végén első alkalommal úgynevezett Világoszöld-díjakat adtak át. [...] Balázs Zoltán, a Partiumi Keresztény Egyetem művészeti tanszékének vezetője és Horváth István, a Partiumi Művelődési Céh igazgatója bemutatták a Partium Expo Project folyóirat-sorozatának első darabját, mely Ér címmel jelent meg, és levetítették Szendőfi Balázs magyarországi filmrendező legújabb alkotását, amely az Érmellék letűnt vízi világának állít emléket. [...] Az első két kitüntetett pedig a filmben is szereplő Wilhelm Sándor székelyhídi halbiológus, az MTA külső köztestületének tagja és Nagy Barna értarcsai mezőgazdasági mérnök... Forrás: Biharinaplo.ro: [teljes cikk >](#)